

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA

Broj: 71 0 Rs 241755 20 Rev

Dana, 08.12.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S. T. iz B., koju zastupa G. B., advokat iz B., protiv tužene Agencije, sa sjedištem u B., koju zastupa S. J., advokat iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 54.727,57 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 241755 19 Rsž 2 od 07.02.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 08.12.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 438,75 KM i zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.535,62 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 241755 18 Rs 2 od 05.09.2019. godine odbijeni su tužbeni zahtjev za utvrđenje da je tužiteljica S. T. na osnovu ugovora o radu broj ... od 03.04.2015. godine kod tužene Agencija zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme, slijedom čega se ugovor o radu na određeno vrijeme broj ... od 03.04.2015. godine smatra ugovorom o radu na neodređeno vrijeme i ostaje na snazi, zahtjev da se obaveže tužena da tužiteljicu vrati na rad i rasporedi je na radno mjesto stručni saradnik u Sektoru kontrole, odjeljenje OFF-SITE kontrole, šifra posla 225 ili neko drugo radno mjesto u skladu sa njenom stručnom spremom i radnim sposobnostima stečenim radom, u roku od 15 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom izvršenja, da se obaveže tužena da tužiteljici na ime naknade plata za period od 09.04.2016. godine do 31.12.2018. godine isplati ukupan iznos od 54.727,57 KM, na ime zakonske kamate na iznos neisplaćenih plata za period od 09.04.2016. godine do 28.01.2019. godine kao dana vještačenja iznos od 12.552,65 KM, kao i zakonsku kamatu na iznos neisplaćenih plata za period od 29.01.2019. godine do isplate, te da se obaveže tužena da tužiteljici uplati doprinose za penzijsko i zdravstveno osiguranje kod nadležnog Fonda penzijskog-invalidskog osiguranja RS i Fonda zdravstvenog osiguranja RS kao i druge zakonom propisane doprinose po osnovu rada, počev od 09.04.2016. godine do dana vraćanja na posao. Obavezana je tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.737,45 KM, sa kamatom od dana presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 241755 19 Rsž 2 od 07.02.2020. godine žalba tužiteljice je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen i njen zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 438,75 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija kao neosnovana odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je na osnovu ugovora o radu od 03.04.2015. godine, zaključenog za period od godinu dana, kod tužene zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme, slijedom toga zahtjev za vraćanje na rad i isplatu naknada plata, te uplatu zakonskih doprinosa za period označen u izreci prvostepene presude.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tužiteljica zasnovala radni odnos kod tužene na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme zaključenog sa tuženom dana 02.04.2014. godine, kojim je primljena na rad počev od 07.04.2014. godine do 07.04.2015. godine, u svojstvu pripravnika sa pripravničkim stažom od 12 mjeseci; da je tužiteljica, po isteku pripravničkog staža, sa tuženom zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme broj ... od 03.04.2015. godine, kojim je primljena na radno mjesto stručni suradnik, u Sektoru kontrole Odjeljenje OFF-SITE kontrole-šifra posla 225, tako da je radni odnos zasnovan počev od 08.04.2015. do 08.04.2016. godine i da je tužena dana 07.04.2016. godine obavijestila tužiteljicu da 08.04.2016. godine ističe ugovor o radu i da joj prestaje radni odnos.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je tužiteljica sa tuženom zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme, na koji nije imala prigovore na formu, sadržaj i način zaključenja ugovora, pa je time dala svoju saglasnost na dužinu trajanja ugovora i slijedom toga ne može ostvariti veći obim prava od onoga sa kojim se tužiteljica saglasila potpisivanjem predmetnog ugovora, a slijedom toga da je nakon isteka ugovora o radu broj ... od 03.04.2015. godine tužiteljici prestao radni odnos po sili zakona i da radni odnos tužiteljice zasnovan na određeno vrijeme ne može prerasti u radni odnos na neodređeno vrijeme. Nalazeći da tužena nije nezakonito postupala odbio je i zahtjev za novčana potraživanja pozivom na odredbe članova 189. stav 3. i 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05).

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužiteljice, izjavljenoj protiv prvostepene presude, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu nalazeći da je tužiteljica za povredu prava iz radnog odnosa saznala 07.04.2016. godine, te da je u odnosu na zahtjeve za vraćanje na rad kod tužene i za sva novčana potraživanja, koje je prvi put postavila u podnesku od 25.10.2016. godine, tužba neblagovremena u smislu odredbe člana 201. stav 4. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16 i 66/18) i da slijedom toga tužiteljici nedostaje pravni interes u odnosu na zahtjev za utvrđenje (u kom dijelu smatra da je tužba blagovremena, ali nedozvoljena).

Osporena odluka je pravilna i zakonita iz slijedećih razloga:

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je tužiteljica sa tuženom zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme broj ... od 03.04.2015. godine, kojim je primljena na radno mjesto stručni suradnik, tako da je radni odnos zasnovan počev od 08.04.2015. do 08.04.2016. godine, za koji tužiteljica smatra da nije bilo zakonskih uslova iz odredbe člana 16. stav 2. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 55/07-Prečišćeni tekst, u daljem tekstu: ZR) i tvrdi da se u smislu stava 3. iste zakonske odredbe treba smatrati kao ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na čemu temelji svoj zahtjev u ovoj parnici.

Iz naprijed iznesenih činjenica tokom postupka, koje tužiteljica ponavlja i u reviziji, proizilazi zaključak da tužiteljica svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je tužena sa njom zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme suprotno odredbi člana 16. stav 2. ZR, čime je stvoren uslov da se njen ugovor može smatrati kao ugovor o radu zaključen na neodređeno vrijeme (član 16. stav 3. ZR).

Međutim, nužno je imati u vidu da zakonski propisi kojima se regulišu radni odnosi, na koji se poziva i tužiteljica, predviđaju i rokove prekluzivnog karaktera za zaštitu prava u radnom sporu koji, ako se propuste, dovode ne samo do gubljenja prava na pokretanje radnog spora, nego i do gubljenja samog prava koje bi u tom sporu bilo predmet zaštite. Propuštanje ovih prekluzivnih rokova sprečava sud da odlučuje o zakonitosti prestanka radnog odnosa koliko god taj prestanak, u suštini, bio i nezakonit.

Odredbom člana 118. ZR, koji je bio na snazi u vrijeme zaključenja spornog ugovora o radu, propisano je da radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio pravo iz radnog odnosa, može da podnese tužbu nadležnom sudu za zaštitu tog prava i da pravo na podnošenje tužbe nije uslovljeno prethodnim obraćanjem radnika poslodavcu za zaštitu prava (stav 1.), Tužbu za zaštitu prava radnik može podnijeti u roku od jedne godine od dana saznanja za povredu prava, a najdalje u roku od tri godine od dana učinjene povrede (stav 2.). Početak računanja subjektivnog jednogodišnjeg roka iz člana 118. stav 2. ZR je dan kada je radnik doznao da je njegovo pravo uskraćeno, ograničeno ili na drugi način narušeno.

Tužiteljica je imala saznanje o povredi prava iz radnog odnosa dana 03.04.2015. godine, kada je zbog isteka pripravničkog staža zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme, a ne sa 07.04.2016. godine kada je obavještena da joj ugovor o radu na određeno vrijeme ističe 08.04.2016. godine i da joj sa tim danom prestaje radni odnos kod tužene. Pretpostavka je da se tužiteljica zaključenjem ugovora upoznala sa svim relevantnim propisima i sadržajem zaključenog ugovora za koji tvrdi da nije bio u skladu s odredbom člana 16. stav 2. ZR.

Kako je tužba podnesena 06.07.2016. godine to je ista neblagovremena, jer je podnesena po proteku subjektivnog prekluzivnog roka od jedne godine od dana saznanja za povredu. U situaciji kada se može primijeniti subjektivni rok, isključena je mogućnost primjene trogodišnjeg objektivnog roka.

Naprijed izneseni razlozi ukazuju da je tužbu u ovoj pravnoj stvari trebalo u cjelini odbaciti na osnovu odredbe člana 67. tačka 2. ZPP u vezi sa odredbom člana 118. ZR, ali obzirom da je tužbeni zahtjev tužiteljice odbijen to su pravne posljedice iste.

Kod takvog stanja stvari svi ostali revizioni prigovori, koji se odnose na povrede postupka i primjenu materijalnog prava, nisu od značaja budući da nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Obzirom da je revizija odbijena, to se i zahtjev tužiteljice za naknadu troškova na ime sastava revizije u iznosu od 438,75 KM ukazuje neosnovanim.

Tuženoj nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju budući da oni u konkretnom slučaju nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić